

Nr 325

Av herr Söderberg m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter.

Under senare år har en synnerligen omfattande utbyggnad ägt rum av vårt undervisningsväsende, varvid icke minst yrkesundervisningens behov tillgodosetts mer än någonsin tidigare. Orsaken härtill är givetvis främst näringslivets utveckling och den allmänna samhällsutvecklingen. Utbyggnadens kvantitativa omfattning har dessutom betingats av de stora ungdomskullarna.

I denna utbyggnad av yrkesundervisningens resurser ha landstingen och vissa andra huvudmän gjort stora investeringar även till förmån för lantbruksundervisningen. Dessa investeringar ha gjorts enligt av vederbörande statliga myndigheter godkända planer. Med hänsyn till innehållet i gällande statsbidragsförfattning ha huvudmännen därför ansett sig kunna räkna med statsbidrag till de gjorda investeringarna med i princip 3/4 av kostnaderna. Den väsentliga andel i kostnaderna, som ställts i utsikt från statens sida, har emellertid i allt fler fall icke lämnats. När en huvudman, som sökt statsbidrag till en ny lantbruksundervisningsanstalt, efter någon tid, då intet avhörts i ärendet, gör förfrågan hos lantbruksstyrelsen, erhålles i regel svaret, att ärendet kommer att dröja på grund av knapphet på medel. Någon tidsangivelse torde lantbruksstyrelsen icke våga lämna. Med en årlig medelsanvisning av den storlek, som föreslås för nästa budgetår, skulle också med dagens siffror som utgångspunkt erfordras 50 år för att avbetala den ackumulerade statsbidragsskulden till huvudmännen. Naturligtvis måste alla inse, att detta är en orimlig ordning. Motiveringen för den främst på de senaste åren otillräckliga medelsanvisningen för ifrågavarande ändamål och för att denna enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle ytterligare nedsättas under nästa budgetår anges — förutom allmänna budgetära skäl — främst vara, att man bör avvakta 1955 års lantbruksundervisningskommittés förslag. Vi kunna dock icke inse riktigheten av sistnämnda skäl. En sak är visserligen att, när sagda kommitté framlagt sitt betänkande, en omprövning kan komma att ske av riktlinjerna för lantbruksundervisningens omfattning och organisation samt eventuellt även av grunderna för statsbidragsgivningen. Från huvudmännens sida kan dock enligt vår uppfattning icke accepteras, att en sådan omprövning skulle kunna medföra en retroaktiv ändring av tidigare statsbidragsnormer. Även om det anförda skälet för särskild återhållsamhet med medelsanvisningen för statsbidrag till redan uppförda skolor endast synes kunna

ha någon mening, därest en sådan retroaktiv tillämpning anses kunna ifrågakomma, vilja vi dock icke tro att detta kan vara meningen. Vid sådant förhållande anse vi det vara angeläget, att medelsanvisningen får en sådan storleksordning, att — såsom Svenska landstingsförbundet anfört — den ackumulerade statsbidragsskulden kan minskas inom rimlig tid. Utan att härmed taga ställning till den godtagbara tidsperioden härför anse vi, att för nästa budgetår bör kunna godtagas den av lantbruksstyrelsen föreslagna höjningen med 3 miljoner till 4 miljoner kronor.

Med hänvisning till vad som ovan anförts få vi hemställa,

att riksdagen måtte till Bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter för budgetåret 1960/61 under jordbruksdepartementets huvudtitel anvisa ett reservationsanslag av 4 000 000 kronor.

Stockholm den 27 januari 1960

Sten Söderberg

Georg Carlsson

Johan Persson

Bertil Andersson